

Karel Tůma

/ 1843 - 1917 /

Novinář, politik mladočeské strany, skladatel sentimentálních politických písní, autor populárních humoresek.

Narodil se v Praze 6. 9. 1843. Gymnázium studoval v Rychnově nad Kněžnou, v Hradci Králové a v Pisku; studie na polytechnice v Praze nedokončil. V l. 1862–1917 byl členem redakce Národních listů, kam po čtvrt století psal úvodníky. Jako novinář byl několikrát vyšetřován a v 60. letech 19 měsíců vězněn (v té době překládal Petöfioho básně, které vydal r. 1871). Horlivě se účastnil politických bojů proti staročechům, byl to obratný řečník a přítel a oslavovatel politického vůdce mladočechů Julia Grégra. V l. 1883–93 byl poslancem. Zemřel v Praze 9. 5. 1917.

Tůmova literární práce byla většinou spjata s žurnalistikou. Psal pojednání o osvobozeneckých bojích (Belgie, Irsko, americká revoluce), články a knihy o osobnostech světové politiky a dějin (Washington, Garibaldi, Mazzini); řadu jich shrnul do spisu *Dějinné charaktery* (1881). Velmi rozšířeny byly některé jeho sentimentální vlastenecké a politické písně (*Hranice vzplála tam na břehu Rýna* aj.). Zpracoval monografii *Karel Havlíček Borovský* (1883), v níž užil k životopisným pasážím i některých dotud neznámých rukopisných materiálů a korespondence a kde v liberálním duchu představil zejména Havlíčka politika a novináře. Vydal také jeho *Vybrané spisy*.

Za studentských prázdninových pobytů u strýce mlynáře v Zadní Třebáni poznal Tůma svérázný starosvětský mlynářský život, „pány otce“, krajánky, mlynářskou chasu, ale i lesníky, vrchnostenské úředníky, vesnicou honoraci. Vytěžil z tohoto prostředí řadu humoristických črt, anekdotických příběhů a obrázků, které vydal v šestisvazkovém souboru *Z českých mlýnů* (1885–86). Svým krotkým vtípem a leckdy laciným žertováním nepřesahují tyto prózy úroveň toho, co se běžně tisklo v soudobých humoristických časopisech, jako lehká zábavná četba si však získaly oblibu; byly často vydávány, několikrát upraveny pro divadlo, zfilmovány.

Josef Kajetán Tyl

/ 1808 - 1856 /

Dramatik, prozaik, novinář a kritik, hlavní představitel sentimentálního, bezprostředně společensky angažovaného křídla českého romantismu. Vytvořil nové typy beletristického a lidov ýchovného časopisu, v jeho vlastenecky tendenčních,